

Додаток 1
до розпорядження начальника
Станіславської сільської
військової адміністрації
від 22.04.2024 року № 128

ПОРЯДОК

надання ритуальних послуг та утримання кладовищ й інших місць поховань на території Станіславської сільської територіальної громади

1. Загальні положення.

1.1. Цей Порядок розроблено з метою реалізації та відповідно до Закону України “Про поховання та похоронну справу”, Постанови Кабінету Міністрів України від 28.10.2004 року № 1445 «Про затвердження Порядку проведення безоплатного поховання померлих (загиблих) осіб, які мають особливі заслуги і особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, учасників бойових дій і інвалідів війни», Наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства №193 від 19.11.2003 року «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України "Про поховання та похоронну справу"», Порядку утримання кладовищ та інших місць поховання, затвердженим Наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства №193 від 19.11.2003 року, Необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг затвердженого Наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства №193 від 19.11.2003 року, з метою врегулювання відносин при похованні та наданні ритуальних послуг на території Станіславської сільської територіальної громади.

1.2. Цей Порядок є обов’язковим для виконання всіма суб’єктами господарювання, які надають ритуальні послуги на території Станіславської сільської територіальної громади.

1.3. Організацію поховання померлих, надання ритуальних послуг передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та ритуальних послуг, непередбачених цим переліком, а також реалізацію предметів ритуальної належності здійснює Комунальне підприємство Станіславської сільської ради «Надія», на яке покладається виконання функції Ритуальної служби. Ритуальна служба здійснює діяльність відповідно до діючого законодавства про Ритуальну службу на території Станіславської сільської територіальної громади.

1.4. Вартість ритуальних послуг розраховується Ритуальною службою відповідно до Єдиної методики визначення вартості надання громадянам необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, затвердженої наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 р. №194 та затверджується Станіславською сільською радою.

1.4.1. Надання ритуальних послуг, не передбачених зазначеним переліком, а також виготовлення предметів ритуальної належності здійснюється за цінами, встановленими за згодою сторін.

1.5. Надання ритуальних послуг та виготовлення предметів ритуальної належності може також здійснювати суб’єкт господарювання, що виявив бажання працювати на ринку ритуальних послуг (надалі – суб’єкт господарювання), і який згідно із Законом України “Про поховання та похоронну справу” уклав договір з Ритуальною службою про надання цих послуг.

1.6. Ритуальна служба та суб'єкт господарювання при наданні ритуальних послуг повинні керуватися у своїй діяльності Конституцією України, Законом України "Про поховання та похоронну справу", іншими нормативно-правовими актами у сфері поховання, а також цим Порядком.

1.7. Ритуальна служба забезпечує укладання договорів із суб'єктами господарювання на надання ритуальних послуг (понад передбачений необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг) в такому порядку:

Суб'єкт господарювання (далі - СГ), що виявив бажання працювати на ринку ритуальних послуг, має подати до Ритуальної служби відповідну заяву щодо укладання договору про надання ритуальних послуг на ім'я її керівника та долучити до заяви (засвідчені у встановленому порядку копії) такі документи: копію довідки про включення до ЄДРПОУ для юридичної особи або довідки про присвоєння ідентифікаційного номера для фізичної особи;

копію свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності; перелік ритуальних послуг, що пропонує (а також технічно має можливість) надавати СГ;

режим роботи та номер телефону.

1.7.1. Протягом 14 робочих днів з дня отримання заяви Ритуальна служба укладає з суб'єктом господарювання договір про надання послуг при наявності всього переліку документів, передбачених цим пунктом.

Безпідставна відмова в укладанні договору не допускається, відмова повинна бути аргументована.

Договір про надання послуг укладається строком на три роки, але за згодою сторін може бути встановлений інший строк.

При зміні будь-яких відомостей, указаних у документах, що додаються до заяви, СГ повинен у десятиденний термін письмово повідомити про це Ритуальну службу. Форма примірною договору між Ритуальною службою та СГ про надання ритуальних послуг додається (додаток 2).

Ритуальна служба має право самостійно визначати умови договору із суб'єктами господарювання із неухильним дотриманням норм чинного законодавства України, цього Порядку та затвердженої форми примірною договору. Умови договору між суб'єктами господарювання та Ритуальною службою про надання ритуальних послуг суб'єктом господарювання згідно договору-замовлення із виконавцем волевиявлення померлого або особою, яка зобов'язалася поховати померлого, можуть передбачати компенсацію витрат Ритуальної служби за користування інфраструктурними благами (об'єктами), на відновлення благоустрою та/або прибирання сміття після надання суб'єктом господарювання ритуальних послуг.

1.7.2. Суб'єкту господарювання забороняється надавати будь-які ритуальні послуги без укладення із Ритуальною службою договору про надання ритуальних послуг та відповідного договору-замовлення (додаток 3) з виконавцем волевиявлення померлого або особою, яка зобов'язалася поховати померлого, на підставі свідоцтва про смерть (надалі – Замовник).

1.7.3. Ритуальна служба забезпечує безперешкодний доступ на територію кладовища (крематорію, у разі його створення) суб'єкта господарювання для виконання робіт, які зазначені в договорі про надання ритуальних послуг та договорі-замовленні на організацію та проведення поховання.

1.8. Визначення термінів:

1.8.1. місце поховання - кладовище, крематорій, колумбарій або інша будівля чи споруда, призначена для організації поховання померлих;

1.8.2. місце почесного поховання - спеціально відведена земельна ділянка на території кладовища чи за його межами, призначена для організації почесних поховань;

1.8.3. могила - місце на кладовищі, у крематорії, колумбарії або в іншій будівлі чи споруді, призначеній для організації поховання померлих, де похована труна з тілом померлого чи урна з прахом;

1.8.4. намогильні споруди - пам'ятні споруди, що встановлюються на могилах та увічнюють пам'ять про померлих;

1.8.5. склеп - підземна або заглиблена в землю капітальна споруда, призначена для поховання, в межах місця поховання, відведеного у встановленому порядку;

1.8.6. урна з прахом - ємність, призначена для збереження праху померлого; 1.8.7. кладовище - відведена в установленому законом порядку земельна ділянка з облаштованими могилами та/або побудованими крематоріями, колумбаріями чи іншими будівлями та спорудами, призначеними для організації поховання та утримання місць поховань;

1.8.8. колумбарій - сховище для урн із прахом померлих;

1.8.9. колумбарні ніші - спеціально обладнані місця на колумбарії для поховання урн із прахом померлих, що облаштовуються в мурованих стінах або на підготовлених ландшафтних ділянках;

1.8.10. крематорій - спеціальна інженерна споруда з устаткуванням, призначеним для спалювання трупів із тілами померлих;

1.8.11. поховання померлого - комплекс заходів та обрядових дій, які здійснюються з моменту смерті людини до поміщення труни з тілом або урни з прахом у могилу або колумбарну нішу, облаштування та утримання місця поховання відповідно до звичаїв та традицій, що не суперечать законодавству;

1.8.12. предмети ритуальної належності - вироби, що є атрибутами поховання та облаштування могили (колумбарної ніші);

1.8.13. користувач місця поховання (місця родинного поховання) - особа, яка здійснила перше поховання на відведеному місці поховання (родинного поховання) та/або має відповідне свідоцтво про смерть похованого і свідоцтво про поховання, передбачене статтею 25 цього Закону;

1.8.14. ритуальні послуги - послуги, пов'язані з організацією поховання та облаштування місця поховання;

1.8.15. волевиявлення громадянина щодо ставлення до його тіла після смерті - бажання, виражене в усній (у присутності свідків) або в письмовій формі, завіреній в установленому законодавством порядку.

1.9. Станіславська сільська рада може прийняти рішення про часткове або повне припинення поховання померлих (закриття) кладовища в разі, якщо на території кладовища немає вільних місць для облаштування нових могил (колумбарних ніш), а поховання померлих можливе лише на місцях родинного поховання або шляхом підпоховання в могилах за згодою користувачів місць поховання.

1.10. На території Станіславської сільської територіальної громади діють відкриті та закриті кладовища, що закріплюються на праві господарського відання за Ритуальною

службою і перелік яких затверджується Додатком 1 до цього Порядку, відповідно до абз.8 ст. 23 Закону України “Про поховання та похоронну справу”.

1.10.1. На відкритих кладовищах проводяться новітні поховання, а також підпоховання тіл у могили; поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю.

1.10.2. На закритих кладовищах поховання померлих здійснюється переважно на місцях родинного поховання або шляхом підпоховання в могилах за згодою користувачів місць поховання відповідно до статті 25 Закону України “Про поховання та похоронну справу”, в разі, якщо на території кладовища немає вільних місць для облаштування нових могил (колумбарних ніш).

1.10.3. На закритих кладовищах поховання померлих можливе лише на місцях родинного поховання або шляхом підпоховання в могилах за згодою користувачів місць поховання відповідно до статті 25 Закону України “Про поховання та похоронну справу”, або шляхом поховання в існуючу могилу після спливу встановленого строку, у зв’язку з тим, що на території кладовища немає вільних місць для облаштування нових могил (колумбарних ніш).

1.11. Ритуальна служба або інший суб’єкт господарювання, що уклав договір про надання ритуальних послуг з Ритуальною службою можуть надавати наступні ритуальні послуги:

1.11.1. Необхідний мінімальний перелік окремих видів послуг (що затверджений Наказом Держжитлокомунгоспу України від 19.11.2003 № 193):

1) Оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання (підпоховання).

2) Оформлення свідоцтва про поховання.

3) Копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили).

4) Монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації підпоховання в існуючу могилу.

5) Кремація тіл померлих.

6) Поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю.

7) Зберігання урн з прахом померлих у крематорії.

8) Організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України.

9) Запаювання оцинкованої труни.

10) Замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.

1.11.2. Загальний перелік ритуальних послуг, які може надавати Ритуальна служба або інший суб’єкт господарювання після укладення відповідного договору з Ритуальною службою, (за наявності технічних можливостей), в тому числі понад Необхідний мінімальний перелік окремих видів послуг:

- виклик агента додому для оформлення замовлення на організацію та проведення поховання;

- оформлення замовлення на організацію та проведення поховання (підпоховання);
- надання юридичної консультації з питань оформлення волевиявлення;
- оформлення та організація поховання, утримання місця поховань (могили), укладання договорів з ритуальною службою про надання послуг та сприяння оформленню договорів замовлень на послуги (суб'єктом господарювання, що уклав договір з Ритуальною службою на надання відповідних (в тому числі посередницьких) послуг, тощо);
- оформлення необхідних для організації поховання документів в медичному закладі, свідоцтва про смерть в органах ДРАЦС;
- доставка замовнику предметів похоронної належності додому, в морг (вантаження на складі, розвантажування на місці призначення та доставка до місця знаходження тіла померлого);
- транспортні послуги при обслуговуванні поховання (автокатафалк, автобус супроводу, вантажний та легковий транспорт, що відповідає санітарно-гігієнічним нормам) з перенесенням труни з тілом померлого додому, до квартири в багатоповерховому будинку, до моргу, із дому, квартири, моргу, місця поховання чи без нього;
- транспортні послуги для доставки надмогильних споруд із місця виготовлення (продажу) до місця установлення на могилі (вантаження, перевезення, розвантажування та доставка до місця установлення);
- музичний супровід поховання (оркестр, хор, прокат музичних траурних записів);
- послуги організатора обряду поховання і проведення панахиди;
- виготовлення та установлення на місці поховання тимчасової надмогильної споруди (обрамленого портрету померлого, металевої таблички, дерев'яного пам'ятного знаку тощо);
- санітарно-гігієнічна підготовка тіла померлого до поховання, послуги перукаря та косметолога;
- бальзамування тіла померлого;
- оформлення місця прощання з померлим;
- виготовлення та реалізація труни;
- виготовлення та реалізація дерев'яного ящика – контейнера для перевезення труни з тілом померлого;
- виготовлення та реалізація вінків та корзин похоронних, штучних квітів, гірлянд тощо;
- виготовлення та реалізація траурних стрічок;
- виготовлення та реалізація огорож надмогильних, їх монтаж та демонтаж;
- виготовлення та реалізація надмогильних споруд, їх монтаж та демонтаж;
- виготовлення та реалізація плато і цоколів надмогильних;
- облицювання бетонних плато і цоколів плиткою;
- копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили);

- перепоховання померлих в іншу могилу, на інше кладовище, в інший населений пункт (ексгумація останків, засипання могили, прибирання території, копання нової могили, опускання труни з останками померлого в могилу, закопування могили та одноразове прибирання території біля могили);

- підсипання запалої могили;
- формування намогильного насипу;
- висадка седума та квітів на могилі;
- засівання могили травою;
- одернування могили;
- замощення площі земельної ділянки під поховання;
- висічення портретів та інших рисунків на пам'ятниках, виготовлення портретів, фотокераміки, тощо;
- гравіювальні роботи на предметах похоронного призначення;
- реалізація предметів супроводу поховань (покривал, рушників, одягу для померлих, хусток тощо відповідно до народних традицій);
- кремація тіл померлих, поховання урни з прахом померлих громадян в колумбаріях, підпоховання урни з прахом померлих в існуючу могилу, поховання урни з прахом в землю;
- зберігання урн з прахом померлих в крематорії;
- утримання тіла померлого у холодильній камері понад норму перебування після смерті у лікувальному закладі, а також особи, що померла вдома чи в іншому місці;
- вантажні та розвантажувальні роботи на кладовищі при облаштуванні місць поховань;
- послуги фотографа при проведенні поховання;
- організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України;
- запаювання оцинкованої труни;
- замощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу;
- бронювання часу поховання;
- оформлення довідок для судів тощо.

Ритуальна служба має право надавати й інші ритуальні послуги, не передбачені даним Переліком, проте які впливають із змісту діяльності з поховання та не суперечать нормам чинного законодавства України.

2. Організація та проведення поховання і надання ритуальних послуг населенню на території Станіславської сільської територіальної громади.

2.1. Організація місць приймання замовлень на ритуальні послуги та поховання громадян:

2.1.1. Ритуальна служба забезпечує у доступному для огляду місці, у якому проводиться оформлення замовлень на організацію та проведення поховання померлого, надання замовнику наочної інформації стосовно:

виконавців послуг, з якими укладені договори про надання послуг, їх адреси та режиму роботи;

переліку ритуальних послуг із зазначенням вартості, особливостей та термінів виконання замовлення;

необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг із зазначенням вартості, особливостей та термінів виконання;

необхідного мінімального переліку вимог щодо порядку організації поховання та ритуального обслуговування населення;

порядку утримання кладовищ, а також інших місць поховань;

вимог щодо утримання та охорони місць поховань;

реєстрації поховань померлих та перепоховань;

організації поховань за рахунок державного та місцевого бюджету;

пільгового обслуговування населення (витяги з положень Закону України "Про поховання та похоронну справу", інших нормативно-правових актів);

режиму роботи організації, що виплачує допомогу на поховання, відповідно до чинного законодавства України;

режиму роботи та номерів телефонів місцевих органів виконавчої влади та територіального органу у справах захисту прав споживачів;

книги заяв, пропозицій та скарг.

2.1.2. Суб'єкт господарювання, який уклав з Ритуальною службою договір про надання ритуальних послуг, забезпечує у доступному для огляду місці надання наочної інформації:

– перелік якої зазначено в пункті 2.1.1 цього Порядку;

– про місцезнаходження ритуальної служби, її адресу, телефон, режим роботи; – інформацію про державну реєстрацію.

2.1.3 У приміщеннях адміністративних будівель населених пунктів Станіславської об'єднаної територіальної громади на видному та доступному для громадян місці розміщується інформація про місцезнаходження ритуальної служби, номери телефонів та режим роботи.

2.2. Порядок приймання, оформлення замовлення на поховання померлих та надання ритуальних послуг.

2.2.1. Поховання тіла померлого покладається на виконавця волевиявлення померлого. Якщо у волевиявленні померлого немає вказівки на виконавця волевиявлення чи в разі відмови виконавця від виконання волевиявлення померлого, поховання здійснюється чоловіком (дружиною), батьками (усиновителями), дітьми, сестрою, братом, дідом або бабою, онуком (правнуком), іншою особою, яка зобов'язалася поховати померлого.

Зазначені особи можуть доручити організацію здійснення поховання, у відповідності з чинним законодавством, іншій фізичній особі чи юридичній особі - суб'єкту господарювання на підставі письмового договору, в тому числі договору-доручення, істотними умовами якого є:

– найменування сторін;

- предмет договору;
- перелік послуг, їх вартість, особливості та терміни виконання;
- порядок розрахунків; права, обов'язки та відповідальність сторін;
- умови зміни або припинення дії договору;
- порядок вирішення спорів;
- дата і місце укладення договору.

2.2.2. На підставі свідоцтва про смерть, виданого в установленому законом порядку, а також волевиявлення громадянина щодо ставлення до його тіла після смерті (в разі наявності), Замовник звертається до Ритуальної служби або суб'єкта господарювання для укладення відповідного договору-замовлення на організацію та проведення поховання не пізніше ніж за 24 години до їх проведення. Договір-замовлення заповнюється в двох примірниках, один з яких передається замовнику, другий – ритуальній службі або суб'єкту господарювання.

Тіло особи, місце проживання якої не було зареєстровано на території Станіславської сільської територіальної громади, ховається на території Станіславської сільської територіальної громади на підставі заяви особи, що зобов'язалась поховати померлого (виконавця волевиявлення померлого) згідно волевиявлення громадянина (померлого) за його життя щодо ставлення до його тіла після смерті шляхом поховання на території Станіславської сільської територіальної громади (відповідно до п. 1.8.15. цього Порядку) та долученого до заяви волевиявлення громадянина щодо ставлення до його тіла після смерті в письмовій формі завірених в установленому законодавством порядку або письмового підтвердження від свідків такого волевиявлення громадянина щодо ставлення до його тіла після смерті. В разі наявності письмового підтвердження волевиявлення громадянина щодо ставлення до його тіла після смерті лиш одним свідком, або нечіткого чи такого, що містить помилки та виправлення письмового підтвердження волевиявлення громадянина щодо ставлення до його тіла після смерті, також додається довідка видана Станіславським сільським головою (чи старостою старостинських округів на території Станіславської сільської територіальної громади) на підтвердження факту: волевиявлення особи за життя на поховання її тіла на території Станіславської сільської територіальної громади (в разі, якщо свідком усного волевиявлення згідно п. 1.8.15. цього Порядку був Станіславський сільський голова чи старости старостинських округів) або на підтвердження факту поховання члена сім'ї чи родичів померлої особи або володіння померлою особою нерухомим майном, або фактичного проживання протягом певного періоду часу, або періодичного перебування, або участі померлого в громадському житті сіл на території Станіславської сільської територіальної громади.

Договір-замовлення на проведення поховання може передбачати придбання замовником у виконавця (Ритуальної служби чи іншого суб'єкта господарювання) намогильної споруди, цоколя, плато чи інших об'єктів благоустрою могили.

Договір-замовлення на проведення поховання може передбачати встановлення та подальший догляд (обслуговування) виконавцем (Ритуальною службою чи іншим суб'єктом господарювання) намогильної споруди, цоколя, плато чи інших об'єктів благоустрою могили після оформлення свідоцтва про поховання.

Договір-замовлення на проведення підпоховання особи має містити інформацію про наявність чи відсутності необхідності демонтажу намогильної споруди, цоколя, плато чи інших об'єктів благоустрою могили та відповідно зворотного монтажу (відновлення порушеного благоустрою), а також вартість таких робіт в залежності від технічної складності.

Після укладення договору-замовлення на організацію та проведення поховання Замовнику надається оформлений в установленому порядку рахунок-замовлення на надання ритуальних послуг, пов'язаних з організацією поховання та реалізацією предметів ритуальної належності.

Ритуальна служба чи інший суб'єкт господарювання, який уклав договір з Ритуальною службою зобов'язаний забезпечити приймання, оформлення та виконання замовлення.

Забороняється надання послуг без оформлення договору-замовлення.

2.2.3. У разі виникнення потреби в наданні додаткових ритуальних послуг, непередбачених укладеним договором-замовленням, їх виконання погоджується із Замовником і оформляється окремим договором-замовленням або додатковою угодою до укладеного договору замовлення.

2.2.4. Замовник має право у процесі виконання замовлення внести до нього часткові зміни, які повинні бути прийняті Ритуальною службою або суб'єктом господарювання за умови, що їх виконання технічно і технологічно можливе, та до оформленого договору-замовлення внесено відповідні зміни вартості послуг.

2.3. Вимоги щодо порядку організації та проведення поховання.

2.3.1. Поховання померлих здійснюється лише на підставі свідоцтва про смерть та оформленого в установленому порядку договору-замовлення на організацію та проведення поховання.

2.3.2. За зверненням виконавця волевиявлення чи особи, яка взяла на себе зобов'язання поховати померлого, на території кладовища безоплатно виділяється місце для поховання померлого. За бажанням одного з родичів, для поховання двох чи більше померлих безоплатно виділяється місце для родинного поховання.

2.3.3. Кожне поховання померлого здійснюється в окремій могилі (або в ячейці колумбарію після його спорудження).

2.3.4. Подвійне поховання надається у разі одночасної смерті двох членів родини. Сімейне поховання надається в разі одночасної смерті трьох або більше членів родини, а також особам для поховання одного з рідних похованого. Ділянка землі для подвійного поховання також може бути виділена у випадку, коли один із найближчих родичів, що залишився в живих (чоловік, жінка, батько, мати, син, дочка) старший 60 років (на підставі примітки 2 до п.4.3.6. Інструкції про порядок поховання, утримання кладовищ і організацію ритуального обслуговування в населених пунктах України КДІ-204/12 Україна 182-91 затвердженого наказом Держжитлокомунгоспу України від 16.12.1991 № 126).

Після поховання тіла померлого та оформлення в установленому порядку свідоцтва про поховання померлого, за заявою особи, яка здійснила поховання, місце поховання може бути розширене до подвійного чи родинного за рішенням Ритуальної служби за наявності поважних причин, зокрема стану здоров'я чи похилого віку (старше 60 років) родичів похованого померлого.

2.3.5. Укладання договору – замовлення для поховання померлого в родинну могилу проводиться на підставі:

- свідоцтва про смерть померлого;
- згоди користувача місця родинного поховання;
- оригіналу свідоцтва про смерть чи свідоцтва про поховання першого похованого;

- при наявності намогильної споруди або таблички з надписом;
- документів, які підтверджують родинний зв'язок.

2.3.6. Поховання урни з прахом у родинну могилу дозволяється незалежно від часу, що пройшов від попереднього поховання в неї труни.

2.3.7. Поховання в родинну могилу урн з прахом проводиться по письмовій заяві користувача місця поховання, відповідального за поховання, з відповідним записом у книги реєстрації поховань.

2.3.8. Поховання померлого громадянина проводиться не раніше ніж через 24 години після настання смерті при наявності усіх необхідних документів. Як виняток, у разі наявності відповідних підстав, поховання може бути проведено в день оформлення документів.

2.4. Вимоги щодо експлуатації кладовищ, інших місць поховань, реєстрації поховань та перепоховань, обліку намогильних споруд на місці поховань.

2.4.1. Уведення кладовища в експлуатацію дозволяється після влаштування огорожі, освітлення, туалету, колодязя, під'їзної дороги, стоянки для автотранспорту та благоустроєм основних доріг на території кладовища. Поховання померлих чи їх праху після кремації дозволяється проводити на діючих кладовищах, уведених в експлуатацію згідно з чинним законодавством України.

2.4.2. На вході до кладовища на спеціальному рекламному щиті вивішуються для населення основні положення Закону України "Про поховання та похоронну справу", інші нормативно правові акти та режим роботи кладовища. Установлюється щит із зображенням схематичного плану кладовища, зазначенням секторів з номерами, місць почесного поховання, напрямку головної алеї та основних доріг, розташування будівельних споруд, допоміжних будівель, громадського туалету тощо.

2.4.3. Довжина могили для дорослого повинна бути не менше двох метрів, ширина - 1 м, глибина - не менше 1,5 м від поверхні землі до кришки труни, з урахуванням місцевих ґрунтово-кліматичних умов.

У разі поховання померлих дітей розміри могили можуть бути відповідно зменшені.

Відстань від дна могили до рівня стояння ґрунтових вод повинна бути не менше 0,5 м, висота намогильного горбка - 0,5 м. У разі поховання тіла померлого в сидячому положенні товщина ґрунту над тілом померлого від поверхні землі має бути не меншою за 1 метр.

2.4.4. Для поховання урни з прахом у землю виділяється місце розміром 0,8 x 0,8 м, де можливе розташування декількох урн, виходячи з розрахунку встановлення їх по вертикалі. Глибина поховання не нормується.

2.4.5. Під кожен могилу надається ділянка таких розмірів:

Назва поховання	Розмір				
	Земельної ділянки			Могили	
	Площа, кв. м	Довжина, м	Ширина, м	Довжина, м	Ширина, м
Родинне	6,6	2,2	3,0	2,0	1,0
Подвійне	4,8	2,2	2,2	2,0	1,0
Одинарне	3,3	2,2	1,5	2,0	1,0
Урна з прахом	0,64	0,8	0,8	0,8	0,8

Примітка: У разі поховання померлого в нестандартній труні викопується могила залежно від довжини труни.

2.4.6. Рішенням виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у місцях поховання можуть бути відведені сектори для почесних поховань, поховання померлих (загиблих) військовослужбовців (сектори військових поховань), а також сектори для поховання померлих за національною чи релігійною ознакою.

Для почесних поховань можуть відводитися земельні ділянки поза територією місць поховання, на яких створюються меморіальні бульвари, сквери, парки і кургани Слави (згідно із положеннями статті 23 Закону України "Про поховання та похоронну справу". Рішення про почесне поховання приймається в кожному конкретному випадку.

2.4.7. Для поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян, від поховання яких відмовилися рідні, невпізнаних трупів надається земельна ділянка під одинарне поховання.

2.4.8. Кожне поховання та перепоховання реєструється в спеціальній Книзі реєстрації поховань та перепоховань померлих громадян (далі - Книга реєстрації), форму якої наведено в додатку 4.

Запис до Книги реєстрації здійснюється в алфавітному порядку, за роками, у цілому по кладовищу чи, де це необхідно, окремо за кожним сектором. Усі графи Книги реєстрації обов'язково заповнюються чорним або фіолетовим чорнилом. Виправлення написаного в Книзі реєстрації не допускається. Книга реєстрації має бути прошнурованою, пронумерованою та скріпленою печаткою. Книга реєстрації зберігається на кладовищі постійно, а в разі ліквідації кладовища - передається на зберігання до архіву органу місцевого самоврядування.

Ведення Книги реєстрації здійснює Ритуальна служба.

Після здійснення поховання Виконавцю волевиявлення померлого або особі, яка взяла на себе зобов'язання поховати померлого, як користувачу місця поховання видається відповідне свідоцтво про поховання, яке дає право на встановлення намогильної споруди в межах могили, вирішення питання про проведення підпоховання, облаштування місця поховання, здійснення інших дій, які не суперечать чинному законодавству. Зразок свідоцтва про поховання наведено в додатку 5.

2.4.9. Перепоховання останків померлих допускається у виняткових випадках при наявності обґрунтованої причини. Для прийняття рішення щодо здійснення перепоховання останків померлого користувач місця поховання подає такі документи:

заяву користувача з обґрунтуванням причин перепоховання;

висновок місцевого закладу санепідемслужби про можливість ексгумації; лікарське свідоцтво про смерть;

дозвіл виконавчого органу відповідної сільської, селищної, міської ради на поховання останків на іншому кладовищі.

За результатами розгляду поданих документів виноситься рішення про перепоховання останків померлого на інше місце поховання чи, у разі відсутності підстав, видається користувачу обґрунтована письмова відмова. Ритуальна служба забезпечує оформлення договору-замовлення на перепоховання та призначають термін його проведення.

Ексгумація здійснюється, як правило, у зимовий період, через рік після поховання в піщаних ґрунтах і через три роки - при похованні у зволжених ґрунтах важкого механічного складу та глиняних ґрунтах.

Ексгумація проводиться в присутності медичного працівника, участь якого при проведенні перепоховання забезпечує користувач.

Винятком з правил є перепоховання урни з прахом, а також ексгумація трупа, яка здійснюється згідно із статтею 192 Кримінально-процесуального кодексу України.

Після ексгумації могила повинна бути засипана, поверхня ґрунту розрівняна та засіяна травою. Про виймання останків із могили робиться запис у Книзі реєстрації, а при похованні в іншому місці робиться новий запис до Книги реєстрації.

2.4.10. На могилах (місцях родинного поховання), у межах наданої земельної ділянки, можуть установлюватися намогильні споруди, склепи за індивідуальним замовленням та облаштовуватися цоколя, плато. На місцях поховання, могилах (місцях родинного поховання), можуть встановлюватися (облаштовуватися) елементи благоустрою Ритуальною службою чи іншими суб'єктами господарювання (що уклали відповідний договір з Ритуальною службою) згідно умов договору-замовлення.

Для установлення намогильної споруди, склепу та/або облаштування цоколя, плато до Ритуальної служби подаються такі документи:

оригінал свідоцтва про смерть похованого;

свідоцтво про поховання або в разі його відсутності письмову згоду користувача місця поховання (користувача місця родинного поховання) на встановлення намогильної споруди, склепу та/або облаштування цоколя, плато; документи, що підтверджують придбання намогильної споруди, склепу, послуги з облаштування цоколя, плато;

їх ціну та дату реалізації;

реквізити виконавця встановлення намогильної споруди, склепу, облаштування цоколя, плато.

Одразу після отримання ритуальною службою документів, визначених у цьому пункті, вони мають забезпечити безперешкодний доступ на територію кладовища транспортного засобу, на якому перевозиться намогильна споруда, склеп, визначені у документі.

Після виконання робіт з облаштування могили користувач чи суб'єкт господарювання, що надає ритуальні послуги, зобов'язаний забезпечити прибирання території біля могили та винесення сміття до спеціально відведених місць на кладовищі.

Установлені намогильні споруди, склепи та/або облаштуванні цоколя, плато реєструються Ритуальною службою. Форма Книги обліку наведена в додатку 6. Термін зберігання Книги обліку намогильних споруд постійний. Записи до Книги обліку проводяться в алфавітному порядку. Заповнюється Книга обліку в одному примірнику. Усі намогильні споруди, склепи, що встановлюються на могилі, повинні відповідати стандартам та технологіям.

2.4.11. Використання закритого кладовища або окремих ділянок діючого кладовища для повторного поховання (поховання труни в родинну могилу) може бути допущене тільки після завершення кладовищного періоду (не раніш, ніж через 20 років після останнього захоронення) за погодженням з місцевими органами державної санітарно-епідеміологічної служби.

Поховання урни з прахом у родинну могилу дозволяється незалежно від часу, що пройшов від попереднього поховання в неї труни. В окремих випадках, якщо кладовище розміщене в сприятливих ґрунтових умовах, кладовищний період по узгодженню із місцевими органами санітарно-епідеміологічної служби може бути зменшений до 15 років.

2.5. Безоплатне поховання.

Безоплатно для виконавця волевиявлення померлого або особи, яка зобов'язалася поховати померлого, здійснюється поховання:

а) з військовими почесними померлих осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною:

осіб, нагороджених чотирма і більше медалями "За відвагу";

Герої України, яким починаючи з 2014 року вручено орден "Золота Зірка";

особи, нагороджені орденом Богдана Хмельницького трьох ступенів;

особи, нагороджені орденом княгині Ольги трьох ступенів;

б) осіб, які мають особисті трудові заслуги перед Батьківщиною;

Героїв України;

в) учасників бойових дій, постраждалих учасників Революції Гідності;

г) осіб з інвалідністю внаслідок війни.

На могилі померлої (загиблої) особи, яка має особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, безоплатно споруджуються надгробок за встановленим Кабінетом Міністрів України зразком.

Витрати на поховання осіб, зазначених у пунктах „а” і „б”, здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України в порядку, встановленому Законом.

Витрати на поховання померлих, передбачених в пункті „в”, здійснюються за рахунок коштів місцевого бюджету, крім випадків, передбачених статтею 15¹ Закону України "Про поховання та похоронну справу".

3. Вимоги до розміщення та облаштування місць поховань.

3.1. Для розміщення місця поховання Ритуальній службі в постійне користування відповідно до вимог земельного законодавства та гігієнічних вимог щодо облаштування і утримання кладовищ у населених пунктах України (ДСанПіН 2.2.2.028.99), Станіславською сільською радою надається земельна ділянка. Наявність місця поховання передбачається проектом планування та забудови населеного пункту з урахуванням подальшого розширення його території.

Площа ділянки, відведеної під місця традиційного поховання, визначається з розрахунку 0,1 га на 1000 чоловік. Для організації поховання урн з прахом померлого ця норма становить 0,02 га на 1000 чоловік.

Розміри земельних ділянок, що відводяться для поховання, допускається уточнювати залежно від співвідношення місць традиційного поховання і місць для поховання урни з прахом, з урахуванням місцевих умов.

Мінімальна територія місць поховань - 0,5 га.

3.2. Місця поховань (кладовища) повинні мати сплановану і впорядковану територію, упорядковані під'їзні шляхи, бути забезпеченими транспортним зв'язком з населеним пунктом.

3.3. Територія місць поховань може бути використана для поховання померлих тільки після завершення всіх будівельних робіт, передбачених проектно-кошторисною документацією.

3.4. Територія місць поховань повинна бути обов'язково огорожена, поділена на ділянки сектори, що відокремлюються поміж собою дорогами шириною 3,5 м з розрахунку одностороннього руху. Місця для роз'їзду автотранспорту повинні розташовуватися на перехресті доріг і мати радіус повороту. Проїжджа частина центральної дороги повинна бути шириною 6,5 м.

3.5. На території місць поховань розмішують:

господарський двір, на якому розташовують допоміжні будівлі;

будівлі, призначені для проведення громадських панахид: Будинки трауру, ритуальні майданчики тощо; водопостачання для поливання зелених насаджень, шахтні колодязі, вода яких передбачена для технічних потреб відвідувачів та персоналу, а в разі їх відсутності використовують ємкості для води;

освітлення;

спеціальні місця для розміщення контейнерів зі сміттям тощо; каналізовані громадські туалети з радіусом обслуговування 0,5 км;

при відсутності каналізації - туалети з водонепроникним вигрібом, до якого забезпечено вільний під'їзд асенізаційного транспорту.

3.6. Території місць поховань підлягають озелененню з найбільшим збереженням існуючих насаджень.

3.7. Сектори території місць поховань поділяються на ряди та місця, відстань між рядами повинна бути один метр, між ділянками поховань в ряду - 0,5 м.

3.8. На території місць поховань не можуть бути розміщені об'єкти іншої, крім комунальної, форми власності, за винятком намогильної споруди, склепу та колумбарної ніші, які є власністю особи, що придбала їх за власні кошти.

3.9. На території кладовища не дозволяється:

- порушувати тишу та порядок;

- проводити обрізування, посадку та пересадку дерев, кущів без погодження з Ритуальною службою;

- сміття після прибирання могил та робіт з встановлення/ремонту намогильних споруд/інших об'єктів благоустрою розміщати не у відведених для цього місцях;

- розпалювати багаття, брати ґрунт, різати дерн, зберігати будівельні матеріали;

- користуватися автомобільним транспортом, мотоциклами без дозволу адміністрації;

- перебувати на території місця поховання після дозволеного розпорядком дня часу роботи;

- проведення робіт із встановлення намогильних споруд, цоколів, плато, інших об'єктів благоустрою без погодження в установленому порядку.

4. Вимоги щодо утримання та охорони місць поховань.

4.1. Утримання кладовищ, військових кладовищ, військових братських та одиночних могил, земельних ділянок для почесних поховань, братських могил, а також могил померлих одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні, місць поховань знайдених невпізнаних трупів та охорона всіх місць поховань забезпечуються виконавчим органом сільської ради за рахунок коштів місцевого бюджету. Здійснення відповідного утримання кладовищ на території Станіславської сільської територіальної громади покладається на Ритуальну службу. Утримання місць поховань, що перебувають на державному обліку як об'єкти культурної спадщини, забезпечують виконавчі органи сільських рад із залученням органів охорони культурної спадщини.

4.2. Охорона місць поховань здійснюється відповідно до статті 31 Закону України "Про поховання та похоронну справу".

4.3. У разі осквернення могил, місць родинного поховання, навмисного руйнування чи викрадання колумбарних ніш, намогильних споруд та склепів відшкодування матеріальних збитків користувачу (Власнику) здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету.

У разі природного руйнування намогильних споруд, гарантійний термін яких скінчився, їх відновлення здійснюється за рахунок користувача.

У разі крадіжок, осквернення чи пошкодження намогильної споруди, яка не зареєстрована в установленому порядку, відшкодування Власникам матеріальних збитків не здійснюється.

Начальник Станіславської
сільської військової адміністрації

Олександр БАБУЦЬКИЙ